

SONKAJÄRVEN KUNTA
ESIOPETUKSEN
LUKUVUOSISUUNNITELMA

LUKUVUOSI 2026 -2027

Yksikkö Esiopetus/Varhaiskasvatus
Esiopetusryhmän nimi Yhtenäiskoulun esiopetusryhmä
Esiopetusryhmän henkilöstö Helena Kainulainen, esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen opettaja Kaisu Grundmark, esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen opettaja Marika Rossinen, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Katariina Väisänen, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
Esioppilaiden määrä 19 esioppilasta, joista 7 tyttöä ja 12 poikaa

LUKUVUODEN TYÖAJAT

Syyslukukausi	12/08 2026 - 22/12 2026
Syysloma	12/10 2026 - 16/10 2026
Joululoma	23/12 2026 - 06/01 2027
Kevätlukukausi	07/01 2027 - 04/06 2027
Talviloma	08/03 2027 - 12/03 2027
Muut lomapäivät	26/ 03 2027; 29/03 2027; 06/05 2027; 14 /05 2027

ESIOPETUKSESSA NOUDATETTAVAT OPETUSSUUNNITELMAT
Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 (muutettu 2.6.2025) Sonkajärven kunnan esiopetussuunnitelma 2024 (päivitetty siv. ltk 27.5.2026) Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022 (muutettu 26.3.2026) Sonkajärven kunnan varhaiskasvatussuunnitelma 2026

SONKAJÄRVEN KUNTA
ESIOPETUKSEN
LUKUVUOSISUUNNITELMA

OPETUSSUUNNITELMIA TÄYDENTÄVÄT SUUNNITELMAT JA OHJEISTUKSET

- esiopetusryhmän pedagoginen suunnitelma
- tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Sonkajärven esiopetuksen opiskeluhooltosuunnitelma
- Kiusaamisen ehkäisemisen ja puuttumisen suunnitelma
- Sonkajärven varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kriisisuunnitelma
- Sonkajärven kunnan varhaiskasvatuksen vuorohoitolinjaukset

ESIOPETUKSEN TOIMINTA- AJATUS

Esiopetus pohjautuu opetuksen eheyttämiseen. Esiopetuksessa ei ole oppiaineita vaan opetus toteutetaan oppimiskokonaisuuksina, joiden suunnittelun tärkeänä lähtökohtana ovat lasten mielenkiinnon kohteet. Esiopetuksessa edistetään lasten laaja-alaista osaamista seuraavilla osa-alueilla. (valtakunnallinen ops)

- ajattelu ja oppiminen
- kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
- monilukutaito
- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
- osallistuminen ja vaikuttaminen

LUKUVUODEN PAINOPISTEALUEET (RYHMÄ / VARHAISKASVATUS/ SONKAJÄRVEN KUNTA)

- Lukeva Sonkajärvi 2026 (Lapsen kielellinen kehitys ja sanavarasto), lukeminen
- Leikki ja leikkiympäristöjen kehittäminen – vakiintunut jatkuvaksi
- Liikkuminen pienesti päivittäin ns ulkoliikunnan lisäksi
- Vuorovaikutus (vuorovaikutuksen sensitiivisyys ja ilmaisun tavat ja hyvät käytöstavat)
- vasun jalkauttaminen vakan väelle

YHTEISTYÖSUUNNITELMA

Huoltajat

- Infokirjeet
- huoltajien tutustumispäivä toukokuulla
- wilma viestintä – kirjeet, viikko-ohjelma, lasta koskevat asiat, pitemmän aikavälin tapahtumat, liikuntasuunnitelma, retket
- jos mahdollista päivittäiset tuonti- ja hakutilanteet
- tarvittaessa puhelinyhteys
- Edlevon kautta hoitoaikavaraukset ja koko varhaiskasvatusta koskevat tiedotteet
- lapsilla tieto, että olemme yhteydessä huoltajiin säännöllisesti
- vanhempainilta

Perusopetus

- tutustumme koulun tiloihin ja uuteen oppimisympäristöön mahdollisemman monipuolisesti
- tutustumme koulun henkilökuntaan opettajiin, siistijöihin ja keittiöhenkilöstöön
- tutustumme ruokalaan ja harjoittelemme ruoan ottamista linjastosta
- osallistumme koulun tapahtumiin mahdollisuuksien mukaan ja olemme mukana toteuttamassa niitä
- keväällä esioppilaiden siirtopalaverit
- opepäivä – opettajat vaihtavat aamupäiväksi paikkoja
- osallistuminen opettajien aamupalaveriisiin
- opiskeluhuolto

Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö

- opiskeluhuolto
- verkostopalaverit
- lapsikohtaiset yhteistyökumppanit: toimintaterapeutit, puheterapeutit, fysioterapeutit, sosiaalityöntekijät, koulupsykologi, koulukuraattori, lastenneuvolan /kouluterveydenhoitaja sekä perheneuvola
- mahdolliset monialaiset tiimit
- esiopetusryhmän moniammatillinen tiimi
- ”Yhdessä”- aika

Muut yhteistyötahot

- seurakunnat, yhteistyö ja katsomuskasvatus yhteistyösopimusten mukaan
- urheiluseurat -> ohjaus -> osallistuminen tapahtumiin
- Ryhmässä toteutetaan uuden esiopsin mukaisesti liikkumisen lisäämistä tilanteen mukaan
- Martat – yhteiset tapahtumat
- yhteistyö muiden varhaiskasvatuspaikkojen Sukevan Männikkö mukaan lukien – yhteiset tapahtumat/tempaukset
- kirjasto -> vierailemme lainaamassa kirjoja tai katsomassa esityksiä sekä osallistumme esim. kulttuuripuolen järjestämiin näyttelyihin, konsertteihin tai teatteriin/näytöksiin, lukemisen lisäämisen suunnittelu yhteistyössä kirjaston kanssa
- yhteistyö eri yhdistysten kuten eläkeliitto ja MLL kanssa

TOIMINNAN ARVIOINTIKÄYTÄNNÖT (HUOLTAJAT, LAPSET JA TYÖYHTEISÖ)

- henkilökunnan havaintojen kirjaaminen ja dokumentointi (kuvat ja videot)
- haastattelut lapsille ja kirjaaminen
- kyselyt huoltajille ja esioppilaille (kotona)
- wilma kirjaukset
- sosiogrammin tekeminen kaverikyselyn perusteella
- lasten kokoukset
- tiimin suorittama arviointi: arjessa, säännölliset tiimipalaverit, ryhmän pedagogisen suunnitelman toteutumisen arviointi
- vuosittainen Valssi- arviointiprosessi

OPPIMISEN JA ESIOPETUKSEEN OSALLISTUMISEN TUKI

- tiedossa olevat tarpeet • esiopetusvuoden aikana ilmenevät tarpeet • työn- ja vastuunjako
- arviointikäytännöt

Rakenteelliset järjestelyt

-Tiloissa tehty lattiapintaremontti ja vanhoja säilytyskalusteita on poistettu kesän 2026 aikana. Tiloihin hankittu muutamia uusia kalusteita, mikä mahdollistaa leikkivälineiden ja tarvikkeiden paremman säilytyksen. Ensimmäisen kerroksen luokka 101 on saatu takaisin esikoululaisten käyttöön. Tämä antaa lisämahdollisuuksia leikkitilojen suunnitteluun ja toteutukseen.

-Henkilöstöresurssi suhteessa esiopetusryhmän lasten määrään ja tarpeisiin / 4 aikuista /19 esioppilasta, jotka tarvitsevat erilaisia tukitoimia oppimiseen ja esiopetukseen osallistumiseksi. Käytössämme on myös 2x viikossa erityisopettajan antama tuki: samanaikais- ja pienryhmäopetus ja tarvittava konsultaatio.

-Koulutukset eri aiheisiin antavat uutta tietoa ja kokeiluideoita lapsiryhmän toiminnan totutuksessa esim. Vakan yhteinen musiikkikoulutus

Pedagogiset järjestelyt

-henkilöstö suunnittelee ja toteuttaa pedagogista toimintaa ja käyttää yhteisiä toimintatapoja, noudattaa säännöllistä, ennakoitavaa päivärytmiä, joka ilmaistaan myös kuvallisena
-vuorovaikutuksessa ovat käytössä kuvat, viittomat ja piirrokset
-lasten käytössä on tasapainoistuintyynejä, kuulokkeita ja sermejä
-palkitsemiskäytännöt onnistumisista (tekemisistä, yhteistyötaidoista, keskittymisistä, leikkitaidoista yms. yhdestä tavoitteesta kerrallaan), esim. palkintohelmien kerääminen purkkiin.

- pitempiaikainen ryhmäkohtainen tuen suunnittelu ja arviointi tapahtuu moniammatillisessa tiimipalaverissa ja tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä

-tiimipalaverit toteutetaan säännöllisesti 1x kk

- viikkosuunnittelu toteutetaan sujuvan arjen, tehtävien jaon ja ennakkoinnin vuoksi

-sensitiivinen ja ennakoluuloton kohtaaminen lasten ja huoltajien kanssa

* lasten vahvuuksien ja oppimis- ja kehitystarpeiden löytäminen on tärkeää, jotta voimme mahdollistaa lapsen onnistumisenkokemuksia, kannustaa, ohjata ja kehua lasta

*läheisyys, pään pörröttäminen, olalle taputus, vieressä istuminen, peukun näyttö, ylävitonen ja sylissä pitäminen ovat tärkeä osa arjen positiivisia palautteita samoin kuin suullinen kehuminen

*kuuntelemme lasten asiat

- toiminnassa käytetään mm. seuraavia eriyttämisen muotoja.

*toimitaan joustavissa pienryhmissä aamupäivisin

*samanaikais- ja yhteisopettajuus

* toiminnan kesto ja intensiteetti toteutetaan lapsen moninaiset tarpeet ja edellytykset huomioiden

*toiminnassa huomioidaan erilaiset toimintatavat ja eriytetään ylös ja alas

SONKAJÄRVEN KUNTA
ESIOPETUKSEN
LUKUVUOSISUUNNITELMA

*oppimisen motivoinnin ja kiinnostuksen herättämiseksi toimitaan erilaisissa oppimisympäristöissä, kokeillaan erilaisia ilmaisukeinoja, välineitä, materiaaleja ja menetelmiä, jotta jokaisella lapsella olisi mahdollisuus osallistua toimintaan ja saavuttaa esiopetukselle ryhmässä asetetut tavoitteet

* valmistelujen ennakointi ja myös lasten osallistaminen tekemisen järjestelyihin ja tavaroiden paikoilleen viemiseen.

RYHMÄKOHTAISET TUKIMUODOT

•suunnittelu, toteutus ja arviointi • työn ja vastuun jako • tiedossa olevat tarpeet • esiopetusvuoden aikana ilmenevät tarpeet

Opettajan antama yleinen tukiopetus

-Esiopettaja vastaa yleisen tukiopetuksen toteuttamisesta tarpeen mukaan myös ennakoivasti. Hän suunnittelee, toteuttaa ja arvioi yleisen tukiopetuksen tarvetta yhdessä tiiminsä ja erityisopettajan kanssa

- Yleinen tukiopetus on parhaimmillaan eriyttävää pienryhmätoimintaa, joka kohdentuu oppimiskokonaisuuksiin

- Apuna käytetään oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyjä kuten kuva- ja piirrostukea, strukturoitu oppimisympäristö, oppimista tukevaa välineistöä tai havaintomateriaalia,

-Yleiseen tukiopetukseen pienryhmässä voidaan lukea myös vertaisoppiminen, osallisuuden ja osallistumisen kokemukset.

Opettajan antama opetuskielen tukiopetus

-Esiopettaja vastaa opetuskielen tukiopetuksen suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista, johon saa tukea muilta asiantuntijoilta kuten puheterapeutilta ja varhaiskasvatuksen erityisopettajalta

- Opetuskielen tukiopetuksessa lähtökohtana on lapsen kielitaidon muuttuvat tuen tarpeet. Tukea annetaan joustavin ryhmittelyin sekä yhteis- että samanaikaisopetuksena.

Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä

-Erityisopettaja vastaa ryhmässä annettavasta erityisopetuksesta muun opetuksen yhteydessä. Opetus perustuu erityispedagogiseen osaamiseen. Ryhmäkohtaisia tarpeita arvioidaan yhdessä esiopetuksen tiimin kanssa ja se voi olla myös konsultaatiota.

* erityisopettajan tukea annetaan 2 x viikossa joustavin järjestelyin, yhteis- ja samanaikaisopetuksena sekä joustavin ryhmittelyin lasten tuen tarpeet huomioiden.

SONKAJÄRVEN KUNTA
ESIOPETUKSEN
LUKUVUOSISUUNNITELMA

LUKUVUODEN AIHEKOKONAISUUDET	
SYSSLUKUKAUSI	
Elokuu	Tutustuminen ryhmän jäseniin Esiopetuspäivän rytmin, päiväjärjestyksen harjoittelu ja toiminta uudessa ympäristössä ja osalla koulukuljetukseen tottuminen Tutustuminen esiopetusympäristöön ja koulun tiloihin sekä ulkoilualueeseen Esiopetusryhmän säännöt Tutustuminen lähiympäristöön Ryhmäytyminen Mustikkaretki -> leivontaa
Syyskuu	-syksyn merkit luonnossa -viskari-eskari -cup -yleisurheilu – 3 ottelu -erilaisuus – teemaa eri tavoin - syksyn satoa -syyspäivän tasaus - tunnetaidot askeleittain ohjelma ja tunnetila taulu tarvittaessa käyttöön -lukeva Sonkajärvi teemalla eteiskirjaston suunnittelu
Lokakuu	-Aleksis Kiven päivä -Käsityöt puukäsityö -vanhusten viikolle osallistuminen - Varhaiskasvatuksen 50 v juhlat -syysloma - luistelut alkavat -kausivalaistusta
Marraskuu	-pyhäinpäivä -isänpäivä -lasten oikeuksien viikko -pimeys -luonto muutokset - lukimat syksy -halloween
Joulukuu	-joulukalenteri -joulun perinteet – jouluateria - leivonta - koristeet -Itsenäisyyspäivä -Lucian päivä - lasten haastattelu

SONKAJÄRVEN KUNTA
ESIOPETUKSEN
LUKUVUOSISUUNNITELMA

KEVÄTLUKUKAUSI	
Tammikuu	-uusi vuosi -avaruusaihe -talvi - päivä pitenee seurantaa -luonto ja eläimet talvella - tavoitteiden arviointia -lukimat talvi
Helmikuu	-112 -päivä -tavoitteiden arviointia -vanha aika -saamelaisten kansallispäivä -ystävyyys - ystävänpäivä -laskiainen -mäen laskua - hiihtokausi -
Maaliskuu	-Sää -Lumirakentelu -tiedonsiirtopalaverit koulun kanssa -opettajavaihdot -kevätistutukset -kevätpäivän tasaus -kevään merkit -lukimat kevät
Huhtikuu	-kevät -pääsiäinen ja siihen liittyvät perinteet -kevätretki luontoon -Sonkajärven Talent
Toukokuu	-Kelloon tutustuminen - lajittelu -roskakierros -vappu ja perinteet -äitienpäivä -Eurooppa- päivä -Yökoulu - Kevätjuhla/ kevätretki

TAPAHTUMAT, RETKET, JUHLAT
Mustikkaretki metsään -> leivontaa Kesäkauden lopettajaiset Kangaslammella Leikkikenttäretket Laavuretket Talviset metsäretket Mäenlaskuretket Tutustumisretket työpaikkoihin Osallistuminen varhaiskasvatuksen yhteisiin tapahtumiin Osallistuminen koulun tapahtumiin ja juhliin Osallistumisen muiden yhdistysten ja yhteisöjen järjestämiin tapahtumiin ja juhliin, jotka sopivat esiopetuksen tavoitteisiin

Taulukkoon on kirjattu perinteiset esiopetusvuoden tapahtumat, jotka ovat vuosittain toistuvia. Lisäksi tulee uusia tai vaihtuvia tapahtumia, esityksiä ja retkiä, näihin osallistumme mahdollisuuksien mukaan.

Esiopetuksessa käytämme uutta Eskariretki -materiaalia, joka pohjautuu myös Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin 2014. Eri oppimisen kokonaisuudet on otettu monipuolisesti huomioon koko materiaalissa. Tarinoissa seikkailevat 3 lapsihahmoa ja valloittavat repputepposet. Materiaaliin kuuluu harjoituskirja ja digiopetusmateriaali. Materiaalin painopisteiksi on valittu tunne- ja vuorovaikutustaidot, toiminnallisuus ja monilukutaito. Eheyttäminen ja aidosti lapsilähtöinen materiaali huomio kokonaisvaltaisesti esiopetuksen oppimisen alueet sekä laaja-alaisen osaamisen tavoitteet. Oppimateriaalin tukevat kokonaisvaltaista oppimista esiopetuksessa. Kirjan tehtävät tukevat erilaisia oppijoita, kirjassa on käytössä vahva kuvatuki. Tarjolla olevista ilmiöistä opettaja voi valita lasten tutkittavaksi heidän kiinnostuksensa kohteita silloin kuin se on otollisinta. Myös eriyttäminen ja arviointi itsearviointineen on huomioitu osin kirjassa ja osin digimateriaalissa.

Opetuksessa käytetään erilaisia työtapoja ja toiminnallisuutta. Leikissä oppiminen ja oikeiden tutkimusten tekeminen vaihtelevat aiheen ja lasten kiinnostuksen mukaan. Esiopetuksen eri oppimiskokonaisuuksia yhdistellään pedagogisesti tarkoituksenmukaisilla tavoilla, jotka palvelevat lapsen oppimista ja osallistumista.